

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 stycznia 2022 r. znak: ENP/15/135026777 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń społecznych (Dz. U 2021 poz. 291 ze zm) oraz Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą o zabezpieczeniu społecznym z dnia 18 maja 2012 (Dz U. Z dni 25 listopada 2013 r. poz 1373) po zakończeniu postępowania z ukraińską instytucją ubezpieczeniową z urzędu przyznał O. L. emeryturę i rozliczył zaliczkę od 1.08.2021 r. tj od daty nabycia uprawnień do emerytury.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne z uwzględnieniem waloryzacji składek zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura została obliczona zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej jako równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę.

- kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 13749,71 zł,
- średnie dalsze trwanie życia wynosi 245,40 miesięcy;
- wyliczona kwota emerytury wynosi 56,03 zł,

Emerytura przyznana od 1.08.2021 w kwocie 56,03 zł jest niższa od najniższej emerytury która wynosi 1250,88 zł. Emerytury nie podwyższa się, gdyż wnioskodawczyni nie udowodniła łącznie okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze 20 lat w Polsce.

Świadczenie do wypłaty wynosi miesięcznie 56,03 zł.

Jednocześnie poinformowano że: dopłata do minimum przysługuje, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

- świadczeniobiorca zamieszkuje w Polsce, i
- kobieta nie udowodniła co najmniej 20 lat polskich okresów ubezpieczenia i udowodniła łącznie co najmniej 20 lat polskich okresów ubezpieczenia i zagranicznych okresów ubezpieczenia,
- suma emerytur z ZUS i zagranicznego świadczenia, przeliczonego na walutę polską jest niższa od kwoty najniższej polskiej emerytury,
- świadczeniobiorca nie osiąga przychodu (z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczeń społecznych lub z tytułu służby) przekraczającego kwotę tzw. dopłaty do minimum.

Dopłata do minimum jako różnica pomiędzy kwotą najniższej polskiej emerytury, a kwotą stanowiącą sumę polskiego i zagranicznego świadczenia nie przysługuje z uwagi na to, że nie został spełniony warunek posiadania okresów składkowych i nieskładkowych wynoszących łącznie 20 lat w Polsce i za granicą.

Poinformowano, że ukraińska instytucja ubezpieczeniowa potwierdziła przebyty okres ubezpieczenia na Ukrainie w ilości 17 lat, 5 m-cy i 8 dni.

Łączny staż pracy w Polsce i na Ukrainie:

- na dzień 01-08-2021 r. wynosi 19 lat, 7 miesięcy i 20 dni
- na dzień 01-12-2021 r. wynosi 19 lat, 8 miesięcy i 20 dni.

Ponadto poinformowano, że zgodnie z art. 87 ust. 3, przy obliczeniu okresów składkowych przypadających po dniu wejścia w życie ustawy dla celów podwyższenia emerytury w myśl ust. 1 miesiące, w którym składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe były obliczane od podstawy wymiaru niższej od kwoty minimalnego wynagrodzenia pracowników, uwzględnia się w części odpowiadającej proporcji tej podstawy do kwoty minimalnego wynagrodzenia.

/ decyzja w katach ZUS k. nienumerowane/

Odwołanie od powyższej decyzji w dniu 15.02.2022 r. wniosła O. L. podnosząc, że w chwili złożenia wniosku wskazywany przez nią okres składkowy i nieskładkowy był o wiele wyższy niż wymagany. Odwołująca podniosła, iż w zaskarżonej decyzji organ nie wskazał, jakie okresy zatrudnienia zostały potwierdzone przez stronę ukraińską, nadto jakie okresy zatrudnienia w Polsce uwzględnił ZUS, dlatego nie jest w stanie ich zweryfikować. Wskazała, iż w świetle uzyskanych przez nią informacji w inspektoracie ZUS w K. nie wszystkie okresy zatrudnienia w Ukrainie zostały prawidłowo potwierdzone. M. in. pominięto okres w latach 1979-1982, za który dysponuje zaświadczeniem o zarobkach, okres opieki nad dzieckiem 1983-1984, ponadto część okresów prowadzenia działalności gospodarczej w latach 2002-2013 które są potwierdzone zaświadczeniami z urzędu podatkowego i funduszu emerytalnego.

/ odwołanie k. 3/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację, jak w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo wskazał, iż wnioskodawczyni w sprawie przedłożyła kopie dokumentów zgromadzone we własnym zakresie na okoliczność okresów przebytych w Ukrainie, na skutek czego ZUS zwrócił się do instytucji ubezpieczeniowej ukraińskiej o potwierdzenie okresów zatrudnienia wnioskodawczyni stosując formularz łącznikowy PL-UA 5, załączając przedłożone przez wnioskodawczynię dokumenty. W odpowiedzi strona ukraińska potwierdziła na formularzu UA-PI 6 17 lat, 5 m-cy i 8 dni okresów ukraińskich. Uwzględniając powyższe ZUS doliczył do okresów polskich (zewidencjonowanych na koncie wnioskodawczyni) okresy ukraińskie, skutkiem czego ZUS ustalił, że wnioskodawczyni nie posiada co najmniej 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych. W aktach sprawy znajdują się dowody na okoliczność zarówno ukraińskich jak i polskich okresów.

/ odpowiedź na odwołanie k. 4-5/

W piśmie z dnia 11.04.2022 r. wnioskodawczyni podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko procesowe dodatkowo podnosząc, iż po przybyciu do Polski w okresie od 29.09.2016 do 13.03.2017 była zatrudniona przez agencję (...) zo.o. z P. na podstawie umowy o dzieło. W późniejszych okresach była zatrudniona bezpośrednio przez firmę (...) zo.o. na podstawie zlecenia i wykonywała w tym samym miejscu, taką samą pracę co poprzednio. Wobec tego jej zatrudnienie przez agencję (...) na podstawie umowy o dzieło uznać należy za nieprawidłowe, winno zostać zakwestionowane przez ZUS i uznane jako okres składkowy, przy czym obecnie (...) figuruje jako podmiot w likwidacji.

Natomiast, co do okresów zatrudnienia w Ukrainie ubezpieczona podniosła, iż w udostępnionych jej zestawieniach przyjętych okresów ubezpieczanie nie uwzględniono jej:

-okresu zatrudnienia od 09.1979 do kwietnia 1982 w firmie (...) -choć ma dokumentację potwierdzającą wysokość osiągniętych przez nią wówczas zarobków i fakt odbycia rocznego kursu ślusarza,

-rocznego okresu opieki nad dzieckiem od 07.04.1983 pomimo przedstawienia oryginału aktu urodzenia i faktu zatrudnienia w okresie poprzedzającym ten okres w zjednoczeniu handlowym w Z.,

- pełnego okresu prowadzenia działalności mimo opłacenia składek od 01.04.2002 – 29.10.2013 r.

Podniosła iż wskazane okresy znacząco przewyższają brakujący okres 3 miesięcy i 10 dni zatrudnienia tych też względów jej żądania są uzasadnione.

/ pismo k. 17 z załącznikami k. 18-23/

W piśmie procesowym z dnia 27.04.202 r. organ rentowy podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko procesowe wskazując, iż okresy wykonywania wyłącznie umowy o dzieło nie mogą być traktowane jako składkowe. Ponadto wskazał, że w oparciu o treść obowiązujących umów między RP i Ukrainą ukraińskie okresy ubezpieczenia mogą zostać zaliczone wyłącznie w wymiarze poświadczonym przez stronę Ukraińską.

/ pismo k. 29/

Na rozprawie w dniu 20 maja 2022 r. ustanowiony w toku procesu pełnomocnik wnioskodawczynie – jej mąż S. C. poparł odwołanie wskazując, że sporny jest okres zatrudnienia na podstawie umowy o dzieło wynoszący 5,5 miesiąca wskazany w piśmie procesowym.

/ stanowisko procesowe stron protokół z rozprawy z dnia 20.05.2022 r. 00:02:38 00:05:32/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczynie O. L. urodziła się (...)

/bezsporne /

W dniu 4.08.2021 r. wnioskodawczynie złożyła wniosek o ustalenie prawa do emerytury.

/ bezsporne wniosek w aktach ZUS k. nienumerowane/

W rozpoznaniu wskazanego wniosku po uzyskaniu poświadczenia okresów składkowych i nieskładkowych polskich i ukraińskich organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję z dnia 28 stycznia 2022 r. i przyznał O. L. emeryturę od 1.08.2021 r..

/ bezsporne decyzja w aktach ZUS/

Wnioskodawczynie nie pobiera emerytury w Ukrainie.

/ bezsporne/

Wnioskodawczynie legitymuje się następującym stażem ubezpieczeniowym potwierdzonym przez ukraińską instytucję ubezpieczeniową:

od 01 -09-1976 do 15-06-1978, od 04-01-1985 do 08-06-1992, od 19-05-1993 do 04-08-1993, od 19-09-1994 do 01-04-1997, od 03-02-2000 do 28-11-2001, od 01 -10-2005 do 24-10-2005, od 01 -11 -2005 do 23-11 -2005, od 01 -12-2005 do 24-12-2005, od 01-01-2006 do 23-01-2006, od 01-02-2006 do 21-02-2006, od 01-03-2006 do 23-03-2006, od 01-04-2006 do 22-04-2006, od 01 -05-2006 do 23-05-2006, od 01-06-2006 do 22-06-2006, od 01-07-2006 do 21-07-2006, od 01 -08-2006 do 21 -08-2006, od 01 -09-2006 do 21 -09-2006, od 01 -10-2006 do 21 -10-2006, od 01-11-2006 do 21-11-2006, od 01 -12-2006 do 20-12-2006, od 01-01-2007 do 19-01-2007, od 01 -02-2007 do 17-02-2007, od 01-03-2007 do 19-03-2007, od 01 -04-2007 do 18-04-2007, od 01-05-2007 do 18-05-2007, od 01-06-2007 do 18-06-2007 od 01 -07-2007 do 17-07-2007, od 01 -08-2007 do 17-08-2007, od 01 -09-2007 do 17-09-2007, od 01-10-2007 do 17-10-2007, od 01-11-2007 do 16-11-2007, od 01-12-2007 do 17-12-2007, od 01-01-2008 do 15-01-2008, od 01 -02-2008 do 14-02-2008, od 01-03-2008 do 15-03-2008, od 01-04-2008 do 14-04-2008, od 01 -05-2008 do 14-05-2008, od 01 -06-2008 do 14-06-2008, od 01 -07-2008 do 14-07-2008, od 01-08-2008 do 14-08-2008, od 01 -09-2008 do 14-09-2008 od 01 -10-2008 do 14-10-2008, od 01-11 -2008 do 13-11 -2008, od 01-12-2008 do 12-12-2008, od 01 -04-2009 do 12-04-2009, od 01-05-2009 do 12-05-2009, od 01-06-2009 do 12-06-2009, od 01 -07-2009 do 12-07-2009, od 01 -08-2009 do 12-08-2009, od 01 -09-2009 do 12-09-2009,

od 01-10-2009 do 12-10-2009, od 01-11-2009 do 10-11-2009, od 01-12-2009 do 10-12-2009, od 01-08-2010 do 30-09-2010, od 01-06-2014 do 31-05-2015, od 11-12-2015 do 01-03-2016.

Tym samym ukraińska instytucja ubezpieczeniowa potwierdziła staż pracy w wymiarze 17 lat 5 miesięcy i 8 dni.

/ formularz PL-UA 5, formularz UA- PL 6 w aktach ZUS k. nienumerowane, informacja ZUS z dnia 21.02.2022 w aktach ZUS k. nienumerowane oraz k. 18 /

Okresy ubezpieczenia wnioskodawczynie przebyte w Polsce wynoszą:

składkowe: od 06-07-2017 do 20-06-2018, od 11-10-2018 do 25-04-2019, od 01-10-2019 do 30-09-2020, od 24-10-2020 do 05-01-2021, od 05-02-2021 do 23-06-2021, od 24-07-2021 do 31-07-2021, od 01-09-2021 do 19-11-2021

nieskładkowe: 27-07-2020 do 13-08-2020, od 03-11-2020 do 31-12-2020 od 19-05-2021 do 28-05-2021.

Przy tym z uwagi na fakt, że za niektóre miesiące zatrudnienia na terenie Polski, wnioskodawczynie nie uzyskała podstawy wymiaru składki, w kwocie równej lub większej kwocie minimalnego wynagrodzenia w danym roku, staż pracy za te miesiące stosownie do treści art. 87 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS został proporcjonalnie pomniejszony w stosunku do uzyskanego wynagrodzenia.

/informacja ZUS z dnia 21.02.2022 w aktach ZUS k. nienumerowane oraz k. 18/

Łączny staż pracy wnioskodawczynie w Polsce i na Ukrainie

na dzień 01-08-2021r. wynosi: 19 lat; 7 miesięcy i 20 dni,

na dzień 01-12-2021r. wynosi: 19 lat; 8 miesięcy i 20 dni.

/ formularz PL-UA 5, formularz UA- PL 6 w aktach ZUS k. nienumerowane, informacja ZUS z dnia 21.02.2022 w aktach ZUS k. nienumerowane oraz k. 18 /

Za okres od 29.09.2016 do 13.03.2017 wnioskodawczynie posiada oświadczenie z dnia 28.09.2016 r. Powiatowego Urzędu Pracy w P. o zamiarze powierzenia pracy w charakterze pracownika produkcyjnego w Agencji (...) zo.o. z P. ul (...), w oparciu o umowę o dzieło, za wynagrodzeniem w kwocie 1850 zł.

/ oświadczenie k. 19/

We wskazanych okresie wnioskodawczynie miała zawartą umowę o dzieło. Wnioskodawczynie w spornym okresie nie była świadoma podstaw zatrudnienia. Wnioskodawczynie nie występowała do ZUS o przekształcenie okresu ubezpieczenia. Obecnie Agencja (...) zo.o.w świetle zapisów w KRS jest w likwidacji najprawdopodobniej nie istnieje nie prowadzi jakiegokolwiek działalności.

/ zeznania wnioskodawczynie protokół z rozprawy z dnia 20.05.2022 r. 00:17:04-00:17:52 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:05:34-00:14:57/

W zakresie polskich okresów ubezpieczenia na koncie ubezpieczeniowym wnioskodawczynie pierwszy okres ubezpieczenia rozpoczyna się 06-07-2017. Wcześniej uzyskiwane przychody z tytułu umowy o dzieło jako osiągnięte przez osobę wyłącznie wykonującą taką umowę nie podlegały obowiązkowi składkowemu.

/ pismo ZUS k. 29/

Co do spornych ukraińskich okresów ubezpieczenia: od września 1979 do kwietnia 1982 w firmie (...), rocznego okresu opieki nad dzieckiem od 07.04.1983, pełnego okresu prowadzenia działalności od 01.04.2002 – 29.10.2013 r. wnioskodawczyni domaga się ich poświadczenia w oparciu o:

-oryginalne dokumenty z okresów zatrudnienia potwierdzających wysokość osiągniętych zarobków w okresie od września 1979 do kwietnia 1982 w (...), zaświadczenie o odbytym kursie ślusarza,

- odpis aktu urodzenia

- zaświadczenie z urzędu podatkowego Ukrainy o prowadzeniu działalności gospodarczej w okresie 01.04.2002 do 29.10.2013, zaświadczenia z funduszu emerytalnego o opłaceniu składek w lipcu 2002 i listopadzie 2003.

/ wymienione dokumenty k. 20-23 zeznania wnioskodawczyni protokół z rozprawy z dnia 20.05.2022 r. 00:17:04-00:17:52 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:05:34-00:14:57/

Sąd Okręgowy w Łodzi dokonał następującej oceny dowodów i zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, a więc dla osób takich jak wnioskodawczyni określa przepis art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. z 2022 r. poz. 504 t.j.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184.

Stosownie natomiast do treści art. 25 ust 1 ustawy emerytalnej, podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Z kolei zgodnie z art. 26 ust 1 ustawy emerytalnej, emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183. W ust. 2 wskazano, że wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę wyraża się w ukończonych latach i miesiącach. Średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach (ust. 3). Przy czym w ust. 4 i 5 wskazano, że tablice trwania życia ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" corocznie w terminie do dnia 31 marca Prezes Głównego Urzędu Statystycznego. Tablice, o których mowa w ust. 4, są podstawą przyznawania emerytur na wnioski zgłoszone od dnia 1 kwietnia do dnia 31 marca następnego roku kalendarzowego.

Na gruncie rozpoznawanej sprawy prawo wnioskodawczyni O. L. do emerytury nie jest kwestionowane. Organ rentowy odmówił jednak ww. prawa do podwyższenia wskazanego świadczenia do poziomu emerytury minimalnej wskazując, iż wnioskodawczyni nie wskazała wymaganych 20 lat okresów ubezpieczenia.

W myśl art 85 ust 2 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. z 2022 r. poz. 504 t.j.) na dzień wydania zaskarżonej decyzji kwota najniższej emerytury, z zastrzeżeniem art. 24a ust. 6, art. 54, art. 54a ust. 2 i art. 87, oraz renty rodzinnej wynosi 1250,88 zł miesięcznie.

Zgodnie z ust. 4 i 5 tego przepisu świadczenia ustalone w kwotach niższych niż określone w ust. 1-3, w tym także świadczenia ustalone wraz ze zwiększeniami, o których mowa w art. 56 ust. 3 i 4 oraz w art. 73 ust. 3 i 4, podwyższa się do tych kwot z urzędu, a jeżeli ich wypłata była wstrzymana - po wznowieniu wypłaty. Przepis ust. 4 stosuje się

do świadczeń przyznanych zgodnie z postanowieniami umów międzynarodowych ubezpieczonym zamieszkałym w Polsce, w taki sposób, aby suma świadczenia przyznanego na podstawie ustawy i świadczenia zagranicznego nie była niższa od kwoty świadczeń określonych w ust. 1-3.

Zgodnie z art. 87 ust. 1 ww ustawy emerytalnej w przypadku gdy emerytura przysługująca z Funduszu określona w art. 26, łącznie z okresową emeryturą kapitałową, albo emerytura przysługująca z Funduszu określona w art. 26, jest niższa niż kwota, o której mowa w art. 85 ust. 2 i 3, emeryturę przysługującą z Funduszu, w tym emeryturę ustaloną ze zwiększeniem, o którym mowa w art. 26a, podwyższa się w taki sposób, aby suma tych świadczeń nie była niższa od tej kwoty, o ile ubezpieczony:

1) mężczyzna - osiągnął wiek emerytalny wynoszący 65 lat i ma okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat,

2) kobieta - osiągnęła wiek emerytalny wynoszący 60 lat i ma okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat

Z kolei z ust. 3 powołanego przepisu wynika, że przy obliczaniu okresów składkowych przypadających po dniu wejścia w życie ustawy dla celów podwyższenia emerytury w myśl ust. 1 miesiące, w których składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe były obliczone od podstawy wymiaru niższej od kwoty minimalnego wynagrodzenia pracowników, uwzględnia się w części odpowiadającej proporcji tej podstawy do kwoty minimalnego wynagrodzenia.

Zgodnie natomiast z brzmieniem art. 5 ust. 2 powołanej ustawy przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz obliczaniu ich wysokości okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych.

Przy ustalaniu prawa i wysokości świadczeń emerytalno-rentowych uwzględniane są okresy ubezpieczenia za granicą, jeżeli tak stanowią umowy międzynarodowe (art. 8 ustawy emerytalnej). Z ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, które Sąd Okręgowy w pełni podziela wynika, że z brzmienia art. 8 ustawy o emeryturach i rentach wypływa wniosek, iż przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz przy obliczaniu ich wysokości uwzględnia się okresy ubezpieczenia za granicą. Chodzi zatem nie o okresy zatrudnienia za granicą, które mogą być według prawa polskiego kwalifikowane jako okresy ubezpieczenia, lecz o okresy, które zgodnie z prawem państwa, w którym ubezpieczony w danym okresie przebywał (był zatrudniony) i podlegał ubezpieczeniu, są okresami ubezpieczenia i mogą być na zasadzie art. 8 ww. ustawy, uwzględniane przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz przy obliczaniu ich wysokości w Polsce. Takiej zaś kwalifikacji mogą dokonać właściwe organy ubezpieczeniowe (lub sądy) państwa, w którym zatrudnienie to miało miejsce. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2006 r., I UK 99/06, L.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 września 2014 r., II UK 587/13, Legalis nr 1162535).

Przy tym z uwagi na fakt iż ubezpieczona jest obywatelką Ukrainy do rozpatrywanego przypadku zastosowanie znajdują również postanowienia umowy między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą z dnia 18 maja 2012 w zakresie zabezpieczenia społecznego Dz.U. z 2013 r. poz. 1376

W świetle art. 2 i 3 tej umowy jej przepisy stosuje się emerytur, rent z tytułu niezdolności do pracy oraz rent rodzinnych, oraz osób, które podlegały lub podlegają ustawodawstwu jednej lub obu Umawiających się Stron.

W myśl art. 12 ust. 1 umowy sumowanie okresów ubezpieczenia jeżeli ustawodawstwo jednej Umawiającej się Strony uzależnia nabycie, zachowanie lub przywrócenie prawa do emerytury lub renty od przebycia okresów ubezpieczenia, to instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony uwzględnia, w niezbędnym zakresie, okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony, tak jakby były okresami ubezpieczenia przebytymi zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem, jeżeli okresy te się nie pokrywają.

Zgodnie z art. 14 Fakty i zdarzenia, które mają wpływ na nabycie prawa, zawieszenie lub wysokość emerytury lub renty, które zaistniały na terytorium jednej Umawiającej się Strony są uwzględniane tak jakby zaistniały na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

Przy tym zgodnie z art. 1 ust. 1 pkt 7 umowy za „okres ubezpieczenia” uważa się: okresy składowe, okresy zatrudnienia lub pracy na własny rachunek, określone lub uznane za takie przez ustawodawstwo, zgodnie z którym zostały one przebyte oraz okresy z nimi zrównane, zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony;

W myśl art. 21 ust.1-2 umowy władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe obu Umawiających się Stron udzielają sobie wzajemnie pomocy przy wykonywaniu postanowień niniejszej Umowy. Pomoc ta jest bezpłatna, chyba że władze właściwe ustalą że dokonywany będzie zwrot niektórych kosztów związanych z udzielaniem pomocy. Zaświadczenia lub dokumenty wydawane przez władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe jednej Umawiającej się Strony uznawane są przez władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe drugiej Umawiającej się Strony.

Ponadto w świetle art. 6 ust. 1,2 i 4 Porozumienia Administracyjnego w sprawie stosowania Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą o zabezpieczeniu społecznym z dnia 18 maja 2012 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 1375) Instytucja właściwa Umawiającej się Strony, która otrzyma wniosek o świadczenia przysługujące zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony przesyła, na odpowiednim formularzu, wniosek do instytucji właściwej drugiej Umawiającej się Strony, zgodnie z artykułem 24 Umowy, wraz ze wszystkimi dostępnymi dokumentami i informacjami, które są niezbędne instytucji właściwej drugiej Umawiającej się Strony do ustalenia uprawnień wnioskodawcy. Instytucje właściwe obu Umawiających się Stron, przy wykorzystaniu odpowiednich formularzy, wymieniają się bezzwłocznie, dostępnymi dokumentami i informacjami, wymaganymi do podjęcia ostatecznej decyzji w sprawie wniosku o świadczenia oraz informują się wzajemnie o okolicznościach mających wpływ na prawo, wysokość lub wypłatę świadczeń. Instytucja właściwa Umawiającej się Strony, do której złożono wniosek o świadczenia weryfikuje informacje dotyczące wnioskodawcy i członków jego rodziny. Rodzaje informacji, które są weryfikowane, uzgadniają instytucje łącznikowe obu Umawiających się Stron.

Przenosząc powyższe regulacje na grunt przedmiotowej sprawy wskazać należy, że ustalenie okresów ubezpieczenia niezbędnych do podwyższenia świadczenia do poziomu minimalnego wymagało ich stosowanej weryfikacji zarówno po stronie polskiej jak i ukraińskiej. Wnioskodawczyni kwestionowała bowiem przyjęte w zaskarżonej decyzji okresy ubezpieczenia w Polsce i w Ukrainie. Należy jednak mieć na względzie, że w świetle ww obowiązujących aktów ani organ rentowy ani sąd orzekający nie mają kompetencji do samodzielnego ustalania okresów ubezpieczenia społecznego za granicą dla celów emerytalnych. Wiążące jest zatem zaświadczenie instytucji zagranicznej o przebytych w tym kraju okresie ubezpieczenia społecznego./ porównaj w tym zakresie odpowiednio III AUa 65/20 - wyrok SA Białystok z dnia 30-06-2020/

W niniejszej sprawie wnioskodawczyni domagała się wliczenia do okresu ubezpieczenia okresów zatrudnienia od września 1979 do kwietnia 1982 w firmie (...), rocznego okresu opieki nad dzieckiem od 07.04.1983, pełnego okresu prowadzenia działalności od 01.04.2002 – 29.10.2013 r. przebytych na obszarze Ukrainy w oparciu o: oryginalne dokumenty z okresów zatrudnienia potwierdzających wysokość osiągniętych zarobków, zaświadczenie o odbytych kursie ślusarza, odpis aktu urodzenia, zaświadczenie z urzędu podatkowego Ukrainy o prowadzeniu działalności gospodarczej w okresie 01.04.2002 do 29.10.2013, zaświadczenia z funduszu emerytalnego o opłaceniu składek w lipcu 2002 i listopadzie 2003. Niemniej jednak, co nie jest kwestionowane, a co jest kluczowe dla rozstrzygnięcia wskazane okresy nie zostały poświadczone jako okresy ubezpieczenia przez stronę ukraińską- ukraiński organ ubezpieczeniowy. Jak już wskazywano w ramach obowiązujących przepisów oraz wiążących Polskę z Ukrainą umów, brak podstaw do jakiegokolwiek dokonywania samodzielnego ustaleń w zakresie przebytych okresów ubezpieczenia. Strona ukraińska nie potwierdziła okresów wskazanych przez wnioskodawczynię a więc zarówno organ rentowy jak i Sąd będąc związany takim wskazaniem nie mógł czynić w tym przedmiocie żadnych ustaleń odmiennych.

W kwestii zaś spornych okresów ubezpieczenia w Polsce, wskazać należy, iż pozostały one nieudowodnionymi. Wnioskodawczyni wносиła, aby okres od 29.09.2016 do 13.03.2017, kiedy to miała zawartą umowę o dzieło z agencją Agencji (...) zo.o., traktować jak okres ubezpieczenia, gdyż, jak podnosiła, de facto z ww. podmiotem łączyła ją umowa zlecenia. Ubezpieczona wskazywała, iż po ww. okresie zawarła umowę zlecenia bezpośrednio z firmą w której wykonywała pracę. Na tej podstawie miała wykonywać te same zadania - zbierać faktury do wysłania i kompletować towar. Charakter pracy miał nie ulec zmianie. W ocenie Sądu powyższe twierdzenia nie są wystarczające dla ustalenia istnienia tytułu ubezpieczenia w oparciu o zlecenie. W dostępnym materiale dowodowym brak jest nawet umowy za sporny okres, nie sposób zatem w żaden sposób zweryfikować twierdzeń wnioskodawczyni co do faktycznie wykonywanych wówczas czynności. Wnioskodawczyni nie przedstawiła też żadnych innych dowodów potwierdzających istnienie innego tytułu ubezpieczenia niż umowa o dzieło. Te zaś dostępne tj przede wszystkim dowody z dokumentów (pozwolenie na pracę wydane przez Urząd Pracy) wskazują wyłącznie na taką podstawę zatrudnienia.

W tym miejscu wskazać należy, że zgodnie z art. 6 KC to na wnioskodawczyni spoczywał ciężar dowodowy w niniejszej sprawie. Samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności (art. 227 k.p.c.) powinno być udowodnione przez stronę twierdzenie to zgłaszającą (art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c.). (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 19 listopada 2014 r. I ACa 1046/14, zob. wyrok SN z dnia 22 listopada 2001 r., I PKN 660/00, W.. 2002, nr 7-8, poz. 44; wyrok SA we Wrocławiu z dnia 28 kwietnia 1998 r., I ACa 308/98, (...) 2002, nr 12, poz. 147). Strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swoich twierdzeń, ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu, co do tych okoliczności na niej spoczywał, a Sąd musi wyciągnąć ujemne konsekwencje z braku udowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów. (wyrok s.apel. 28-02-2013 I ACa 613/12 w B. LEX nr 1294695).

Tym samym z przepisu art. 6 KC płynie generalny wniosek, że prawa podmiotowe mogą być skutecznie dochodzone o tyle, o ile strona jest w stanie przekonać co do faktów, z których wyprowadza korzystne dla siebie twierdzenia. Sąd powinien więc przyjąć za prawdziwe fakty udowodnione przez stronę obciążoną dowodem i pominąć te, których nie wykazała w sposób przekonujący. Uwzględnić przy tym należy, iż sąd musi rozstrzygać merytorycznie także wówczas, gdy postępowanie dowodowe nie przyniosło efektu; sąd powinien rozstrzygnąć na niekorzyść osoby, która opierała swe twierdzenia na faktach nieudowodnionych. Opisane reguły mają zastosowanie w postępowaniu cywilnym. /wyrok SA Katowice z dnia 30-08-2018 I ACa 72/18/

Oparcie polskiej procedury cywilnej na zasadzie kontrydiktoryjności jedynie w wyjątkowych przypadkach dozwala Sądowi na podjęcie czynności mających na celu pobudzenie inicjatywy stron, a zasadą w tym zakresie jest samodzielne dążenie uczestników postępowania do wykazania prawdziwości podnoszonych twierdzeń. Jeżeli twierdzenie istotne dla rozstrzygnięcia nie zostanie udowodnione, to o merytorycznym rozstrzygnięciu sprawy decyduje rozkład ciężaru dowodu. Zatem strona, na której spoczywa ciężar dowodu, ponosi ryzyko ujemnych skutków niedopełnienia swoich obowiązków w tym zakresie. Sąd Okręgowy uznał również, zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 roku, iż nie jest zarówno zobowiązany, jak i uprawniony do przeprowadzenia dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 KPC). Na gruncie rozpoznawanej sprawy twierdzenia wnioskodawczyni co do faktu iż okres od 29.09.2016 do 13.03.2017 należy traktować jako okres składkowy wobec wykonywania przez nią de facto w tym okresie umowy zlecenia pozostają gołosłownymi.

Reasumując - głównym żądaniem odwołującej w n/n sprawie było roszczenie o wypłatę emerytury w wysokości podwyższonej do wysokości emerytury najniższej – skarżąca natomiast nie wykazała w toku postępowania odwoławczego co najmniej 20-letniego stażu okresów składkowych i nieskładkowych, wobec czego zaskarżona decyzja jest w analizowanym zakresie zgodna z prawem.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 KPC, oddalił odwołanie ubezpieczonej jako bezzasadne.